

Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság

4.Bf.321/2022/28.

A Fővárosi Ítéltábla mint másodfokú bíróság Budapesten, a 2023. év március hó 30. napján tartott nyilvános ülésen kihirdette a következő

í t é l e t e t:

A befolyással üzérkedés büntette és más bűncselekmény miatt Terhelt1 és társa ellen indult büntetőügyben a Fővárosi Törvényszék 2022. szeptember 13. napján kihirdetett 41.B.168/2021/56. számú ítéletét megváltoztatja.

Terhelt1 I. rendű vádlott folytatólagosan elkövetett befolyással üzérkedés büntettének minősített cselekményét 4 rendbeli befolyással üzérkedés büntettének [Btk. 299. § (1) bekezdés] minősíti. A további 2 rendbeli befolyással üzérkedés büntette [Btk. 299. § (1) bekezdés] miatt emelt vád alól felmenti.

Terhelt2 II. rendű vádlott folytatólagosan elkövetett befolyás vásárlása büntettének minősített cselekményét 4 rendbeli befolyás vásárlása büntettének [Btk. 298. § (1) bekezdés a) pont] minősíti.

A további 2 rendbeli befolyás vásárlása büntette [Btk. 298. § (1) bekezdés a) pont] miatt emelt vád alól felmenti.

A vádlottakkal szemben az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetéseket halmazati büntetésként tekinti kiszabottnak.

Terhelt1 I. rendű vádlottal szemben alkalmazott 2.500.000,- (kettőmillió-ötszázezer) forint vagyonekobzást mellőzi.

Terhelt1 I. rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség összege helyesen 291.316,- (kettőszázkilencvenegyezer-háromszáztizenhat) forint; Terhelt2 II. rendű vádlottat terhelő bűnügyi költség összege helyesen 79.200,- (hetvenkilencezer-kettőszáz) forint.

Egyebekben az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi mindkét vádlottat a másodfokú eljárás során felmerült 21.600,- (huszonegyezer-hatszáz) - 21.600,- (huszonegyezer-hatszáz) forint bűnügyi költség megfizetésére.

Az ítélet ellen az ügyész a kézbesítéstől számított 8 (nyolc) napon belül élhet fellebbezéssel.

I n d o k o l á s

[1] A Fővárosi Törvényszék (a továbbiakban: törvényszék) 41.B.168/2021/56. számú ítéletében Terhelt1 I. r. vádlottat bűnösnek mondta ki folytatólagosan elkövetett befolyással üzérkedés büntetében [a Büntető Törvénykönyvről szóló 2012. évi C. törvény (a továbbiakban: Btk.) 299. § (1) bekezdés], ezért őt 1 év – végrehajtásában 3 évi próbaidőre felfüggesztett – börtön fokozatú szabadságvesztésre és 2.500.000,- Ft vagyonekobzásra ítélte.

A szabadságvesztés esetleges végrehajtása esetére rendelkezett a feltételes szabadságra bocsátás lehetőségének legkorábbi időpontjáról. A törvényszék Terhelt2 II. r. vádlott bűnösségét folytatólagosan elkövetett befolyás vásárlásának büntetében [Btk. 298. § (1) bekezdés a) pont] állapította meg, ezért őt 1 év börtön fokozatú szabadságvesztésre és 1 év közügyektől eltiltásra ítélte azzal, hogy a feltételes szabadságra bocsátás legkorábbi időpontja a büntetés kétharmad részének kitöltését követő nap. A törvényszék elrendelte továbbá a Budakörnyéki Járásbíróság 2019. március 20. napján jogerős 10.B.273/2018/11.számú ítéletével kiszabott 1 év 8 hónap börtönbüntetés végrehajtását. A törvényszék az eljárás során felmerült 370.516,- Ft bűnügyi költségéből 290.436,- Ft-ot az I. r. vádlottra, míg 80.080,- Ft-ot a II. r. vádlottra terhelte.

[2] Az ítélet ellen az ügyész a vádlottak terhére a jogi minősítés megváltoztatása és büntetésük súlyosítása érdekében, az I. r. vádlott és védője felmentésért, a II. r. vádlott az ok megjelölése nélkül, védője elsődlegesen felmentésért, másodsorban enyhítésért jelentett be fellebbezést.

[3] A Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészség fellebbezésének indokolásában a minősítés kapcsán kifejtette, hogy a korrupciós bűncselekményeknél a rendbeliséget a jogellenes kapcsolatok száma határozza meg. A befolyással üzérkedés, valamint a befolyás vásárlása a klasszikus korrupciós kapcsolatoktól azonban annyiban eltér, hogy az ügydöntő személy és az ügyfél közé beékelődik egy harmadik személy. Jelen ügyben a korrupciós kapcsolatok száma a befolyás vásárló-befolyással üzérkedő-ügyintéző hivatalos személy

hármaskörű viszonylatában a jogellenes befolyással érintett ügyek számához igazodik, így a folytatólágosság helyett mindkét terhelt tekintetében 6-6 rendbeli bűncselekmény megállapításának van helye. A büntetés kapcsán rámutatott, hogy az elsőfokú bíróság az enyhítő és súlyosító körülményeket teljeskörűen vette számba, és bár a súlyosító körülmények túlsúlyát állapította meg, az I. r. vádlottal szemben mégis aránytalanul enyhe szabadságvesztést szabott ki azzal, hogy annak végrehajtását próbaidőre felfüggesztette. Az Ügyészség mindkét vádlott tekintetében legalább a büntetési tétel középértékéhez igazodó szabadságvesztés kiszabását tartotta indokoltnak, annak tartamához igazodó közügyektől eltiltás mellékbüntetés, valamint pénzbüntetés alkalmazásával együtt. Az Ügyészség az elsőfokú ítélet fenti tartalommal történő megváltoztatását indítványozta az elsőfokú bíróság határozata további rendelkezéseinek helybenhagyása mellett.

[4] A Fővárosi Fellebbviteli Főügyészség (a továbbiakban: fellebbviteli főügyészség) a büntetőügy irataival együtt megküldött BF.196/2022/6. számú átiratában az ügyészség fellebbezését fenntartotta, a védelmi jogorvoslatokat alaptalannak értékelte.

[5] A fellebbviteli főügyészség átirata szerint a törvényszék eleget tett az ügyfelderítési kötelezettségének, teljeskörű bizonyítást követően megalapozott tényállást állapított meg, továbbá az indokolási kötelezettségét is teljesítette. A bizonyítékok értékelése kapcsán helyesen jutott arra a következtetésre, hogy a tanú tanú által készített hangfelvétel kirekesztésére nem volt törvényes indok. Bár a hangfelvételen rögzített beszélgetés irányát valóban a tanú határozta meg, az I. r. vádlott nyilatkozatának tartalmára nem volt ráhatása. Az I. r. vádlott a tényállásban rögzített büntetőügyek befolyásolására egyértelmű kijelentést tett, és az is elhangzott, hogy a befolyásolásért 2,5 millió forintot kapott a II. r. vádlottól. Az iratok tartalma alapján a személyi rész kiegészítését indítványozta azzal, hogy az I. r. vádlottnál jóindulati agydaganatot diagnosztizáltak, a II. r. vádlott tekintetében pedig a korábbi elítélései elkövetési idejének feltüntetését kérte. A Nyomozó Ügyészség fellebbezésében írtakkal egyezően akként foglalt állást, hogy a terhelt cselekménye nem folytatólágosan elkövetett, hanem 6-6 rendbeli, melyre figyelemmel indítványozta a súlyosító körülmények közül a folytatólágos elkövetés mellőzését, és a kettőnél több bűncselekmény halmazatának súlyosító körülményként történő értékelését.

Az elsőfokú bíróság által kiszabott büntetések tekintetében a Nyomozó Ügyészség fellebbezésének indokolásában foglaltakkal egyezően tett indítványt a büntetések súlyosítására.

[6] Mindezekre figyelemmel a minősítések és a büntetések tekintetében az elsőfokú ítélet megváltoztatását, az egyéb rendelkezéseket érintően helybenhagyását indítványozta.

[7] Az I. r. vádlott védője fellebbezésének indokolása szerint az elsőfokú bíróság a rendelkezésre álló bizonyítékokat tévesen értékelte, azokból megalapozatlan jogi következtetést vont le és a vádlott cselekményét is helytelenül minősítette. Álláspontja szerint a vádirat és az ítélet is helytelenül értékelte a II. r. vádlott által az I. r. vádlott részére közvetve vagy közvetlenül juttatott pénzüsszegeket, így a vagyonekobzásra vonatkozó rendelkezés sem törvényes. Egyrészt a pénzüsszegek összességükben sem kerültek bizonyításra, másrészt ezek kapcsán a pénzüköcsön és egy autós ügylet is felmerült, így figyelemmel arra is, hogy az I. r. vádlott a pénzüsszeg visszafizetésére kötelezettséget vállalt, iratellenes és logikátlan arra

következtetni, hogy a pénz a hatósági ügyek befolyásolásáért juttatott jogtalan előny volt. Megítélése szerint a hangfelvétel bizonyítékként történt értékelése kapcsán az elsőfokú ítélet ellentmondásos. Az elsőfokú bíróság ugyanis egyfelől felismerte a felvétel manipulatív voltát, majd akként foglalt állást, hogy a felvételen elhangzottak manipulálása fel sem merül. Álláspontja szerint a II. r. vádlott számára is nyilvánvalóvá vált, hogy az I. r. vádlott nem működik közre az őt érintő büntetőügyek befolyásolásában, éppen azért kérte a beszélgetés tanú általi rögzítését, hogy ezzel az I. r. vádlottat a későbbiekben befolyásolhassa. A felvételen hivatkozott ügyek intézése a II. r. vádlott elvárását, és nem az I. r. vádlott vállalását tükrözik. Mivel az I. r. vádlott pszichiátriai kezelés alatt állt, nem volt képes helyesen cselekedni a hangfelvétel készítése idején. E körben indítványozta a szakértők tárgyaláson való meghallgatását az I. r. vádlott beszámítási képessége korlátozottságának mértéke tekintetében. Hivatkozott továbbá arra, hogy az I. r. vádlott illetékességi kifogása jogellenesen került elutasításra. A bizonyítási eljárás folyamán ugyanis egyetlen „elkövetési hely” volt biztosan beazonosítható, a hangfelvétel készítésének a helye (Kistarcsa), így a bírósági eljárás lefolytatására a városi Járásbíróság, ill. a Budapest Környéki Törvényszék volt az illetékes.

[8] Az I. r. vádlott védője elsődlegesen az I. r. vádlott felmentésére, másodlagosan a büntetés hatályba tartására tett indítványt az I. r. vádlott megromlott egészségi állapotára tekintettel.

[9] A védő a nyilvános ülésen tartott perbeszédében is fenntartotta a fellebbezésének indokolásában foglaltakat. Hangsúlyozta, hogy az I. r. vádlott a befolyással üzérkedést nem ismerte el, csak azt, hogy hazudott a II. r. vádlottnak, ezt azonban kényszer hatására és félelmében tette. Korábbi indítványait fenntartotta azzal, hogy ha mégis végrehajtandó szabadságvesztés kerülne kiszabásra védencével szemben, annak végrehajtási fokozatát az ítéltábla fogházban határozza meg a BH1998. 516 számú eseti döntés alapján.

[10] A II. r. vádlott védője fellebbezésének indokolásában azt hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság az általa megállapított tényekből további tényekre helytelenül következtetett. Mivel az I. és II. r. vádlott közötti kapcsolat sokrétű és többirányú volt, így nem volt lehetséges a pénzösszeg átadása pontos okának, céljának egyértelmű beazonosítása. A lefolytatott bizonyítási eljárás eredményeként nem volt megállapítható, hogy a II. r. vádlott megpróbálta volna befolyásolni az I. r. vádlottat büntetőügyeinek intézését érintően. A hangfelvételtől csupán arra vonható le következtetés, hogy az I. r. vádlott törekszik arra, hogy olyan színben tűnjön fel, mint aki képes valamilyen intézkedést elérni.

[11] A II. r. vádlott védője elsődlegesen a II. r. vádlott felmentésére, másodlagosan jelentős enyhítésre, elzárás kiszabására tett indítványt. További enyhítő körülményként kérte figyelembe venni a II. r. vádlott főiskolai végzettségét. Álláspontja szerint a büntetés enyhítését az is indokolja, hogy az elsőfokú bíróság által alkalmazott büntetés nem felel meg a belső arányosság követelményének sem.

[12] A védő a nyilvános ülésen tartott perbeszédében a fellebbezése írásbeli indokolásában foglaltakkal egyezően nyilatkozott, és azt fenntartotta.

[13] Az I. r. vádlott fellebbezését a bűnösséget kimondó rendelkezés és az indokolás egészére kiterjedően terjesztette elő. Fellebbezésének írásbeli indokolásában azt

hangsúlyozta, hogy az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás nem valóságos, túlzó, nem bizonyított tényeken alapuló hipotézis, a büntetőügyek befolyásolására és a 2,5 millió Ft-ra vonatkozó ténymegállapítás sem megalapozott. Hivatkozott arra, hogy a hangfelvételen szereplő drón ügy, az afrikai örökség és a II. r. vádlott követelőzése össze lett gyúrva. Álláspontja szerint a vádat egyébként sem a jogosult emelte, az ügyben sem a nyomozó hatóságnak, sem az ügyészségnek nem volt illetékessége és hatásköre, kizárólag a Pest Megyei Főügyészségnek lett volna joga eljárni. Mivel elvonták törvényes bírójától, sérült a tisztességes eljáráshoz való joga is.

[14] Az I. r. vádlott a nyilvános ülésen felszólalásában és az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában elsősorban a megromlott egészségi állapotára, ill. annak büntetés-végrehajtási keretek között történő elégtelen kezelésére hivatkozott. Bűnösségének megállapítása esetén a büntetés kiszabása körében egészségi állapota figyelembevételét kérte.

[15] A II. r. vádlott fellebbezésének írásbeli indokolásában és egyéb írásbeli beadványaiban a törvényes és tisztességes eljáráshoz való jog, a védekezéshez való joga, valamint a bizonyítási eljáráshoz való jog sérelmére, a szembesítés, ill. a tanúhoz a kérdésfeltevés lehetőségének, a bizonyítási indítványai figyelembevételének és az iratanyag megismerésének hiányára hivatkozott. Utóbbival kapcsolatban előadta, hogy a nyomozati iratokat elektronikus úton küldték meg részére, amikor még szabadlábon volt, letartóztatását követően azonban papír alapon is kérte azokat, de nem kapta meg. Álláspontja szerint a hangfelvétel keletkezésének körülményei nem tisztázottak. Kifogásolta, hogy a hangfelvétel szakértői vizsgálatára vonatkozó bizonyítási indítványának nem adtak helyt. Álláspontja szerint, mivel a hangfelvétel szándékos és manipulatív módon jött létre, az nem felhasználható. E tekintetben hivatkozott az elsőfokú ítélet indokolására is, mely szerint tanú tanú elismerte, hogy szándékosan hozta létre a felvételt. Kifogásolta továbbá, hogy az általa indítványozott elmeorvosszakértői vizsgálatnak („esemény hitelesség és életszerű előadás” elemzése céljából) sem adott helyt az elsőfokú bíróság. Sérelmezte, hogy a bíróság nem végzett pontos előzménykutatást, és összemosott három különböző ügyet, így a drónfejlesztést, az I. r. vádlottra váró külföldi örökség kérdését és a befolyás vásárlását. A törvényszék nem tisztázta továbbá az ügyben szereplő pénzösszeg útját sem. Továbbra is tagadta, hogy befolyást vásárolt volna, és hogy e célból az I. r. vádlottnak pénzt adott; részletesen leírta a tényállásban szereplő, ellene indított büntetőeljárásokkal kapcsolatos álláspontját, ill. védekezését.

[16] Jelen üggyel kapcsolatban a felmentését, vagy az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezést és az elsőfokú bíróság új eljárásra utasítását indítványozta. Kifejtette, hogy az ügyet komplexitásában kellene vizsgálni, mivel az ügy háttérében a egyéb² áll, amely - tanú¹ és tanú³ hamis tanúk felhasználásával – az ő félreállítására törekszik. Az ezzel kapcsolatos bizonyítékok az Nemzeti Védelmi Szolgálatnál vannak. Megjegyezte, hogy tanú¹ tanú szavahihetősége a Budapesti helyi Bíróságon folyamatban lévő büntetőügy (bíró: bíró¹) tárgyalásán már megdőlt. Mindezekre figyelemmel az összes olyan ügye felülvizsgálatát kérte, amelyhez a egyéb²nak vagy „holdudvarának” köze lehetett. Ezzel kapcsolatban büntetései végrehajtásának felfüggesztését, megszakítását, családja védőőrizet alá helyezését kérte. E körben 18 tanú – köztük ügyvédek és rendőrök – kihallgatására tett indítványt. Indítványozta továbbá tanú¹, tanú³, valamint tanú⁸ és tanú⁹ rendőr tanúk poligráfos vizsgálatát, valamint e tanúk „elszigetelését” és kihallgatását a egyéb² általi befolyásolást érintően.

[17] A II. r. vádlott a nyilvános ülésen felszólalásában és az utolsó szó jogán tett nyilatkozatában is a korábbi írásbeli beadványaival egyező tartalommal nyilatkozott. Bűnösségének esetleges megállapítása esetére jóvátételi munka kiszabását kérte.

[18] A vádlottak terhére és az I. r. vádlott javára bejelentett fellebbezések részben alaposak, a II. r. vádlott javára bejelentett fellebbezések alaptalanok.

[19] Az ítéltábla a büntetőeljárásról szóló 2017. évi XC. törvény (a továbbiakban: Be.) 590. § (1) bekezdése alapján az elsőfokú ítéletet az azt megelőző bírósági eljárással együtt bírálta felül. Mivel a fellebbezéseket nem csupán a Be. 583. § (1) bekezdésének a) és b) pontjaiban írt rendelkezéseket érintően terjesztették elő, nem volt helye az elsőfokú ítélet Be. 590. § (3) bekezdése szerinti korlátozott felülbírálatának. Ennek megfelelően a másodfokú felülbírálat kiterjedt az eljárási szabályok megtartásának, az elsőfokú ítélet megalapozottságának, a bűnösség megállapítására, a bűncselekmény minősítésére és a büntetés kiszabására vonatkozó rendelkezéseknek, valamint az indokolás helyességének a vizsgálatára is [Be. 590. § (2) bekezdés].

[20] Megállapítható, hogy az elsőfokú bírósági eljárásban nem történt olyan a Be. 608. § (1) bekezdés a-d) és f) pontjaiban írt abszolút eljárási szabálysértés, amely az elsőfokú ítélet hatályon kívül helyezését és a törvényszék új eljárásra utasítását indokolná.

[21] A Be. 608. § (1) bekezdés c) pontja alapján hatályon kívül helyezésnek van helye, ha a bíróság a hatáskörét túllépi, katonai büntetőeljárásra vagy más bíróság kizárólagos illetékességébe tartozó ügyet bírált el.

[22] Az ügyészség képviselője a 2022. január 10. napján tartott előkészítő ülésen tájékoztatta az I. r. vádlottat arról, hogy az ügyben eljáró és vádat emelő ügyészségnek Pest megyére is kiterjed az illetékessége. Az ügyészségek illetékességi területéről szóló 21/2011. (XII. 20.) LÜ utasítás 4. § (4) bekezdés a) pontja a tájékoztatással egyezően tartalmazza, hogy a Központi Nyomozó Főügyészséghez tartozó Budapesti Regionális Nyomozó Ügyészség illetékességi területe Budapest és Pest megye területére is kiterjed. A törvényszék az I. r. vádlott indítványára a 41.B.168/2021/27.számú végzésben foglaltak szerint már megvizsgálta a hatáskör és az illetékesség kérdését, amikor az I. r. vádlott áttételre vonatkozó indítványát elutasította. A Be. 20. § (1) bekezdés 11. pontja szerint elsőfokon a törvényszék hatáskörébe tartoznak a korrupciós bűncselekmények, így a jelen ügy tárgyát képező cselekmények is. Az elsőfokú bíróság álláspontja szerint az elkövetés helye nem volt pontosan megállapítható, a II. r. vádlott tényleges tartózkodási helye azonban a vádemeléskor Budapesten volt. Ezzel kapcsolatban az ítéltábla megjegyzi, hogy 2020. augusztus 11. napján a II. r. vádlott állandó és ideiglenes bejelentett lakcímmel nem rendelkezett, tényleges tartózkodási helye cím22 kerületében volt. (nyom. ir. 637. o.) A 2020. szeptember 9-ei gyanúsított kihallgatásakor azonban lakcímként/tényleges tartózkodási helyként már a cím21szám került rögzítésre, melyre figyelemmel a vádiratban is ez a cím szerepel. A Fővárosi Ítéltábla, mind másodfokú bíróság az 1.Bpkf.10.267/2022/3.számú végzésében a törvényszék végzését helybenhagyta, figyelemmel arra, hogy az egységes ítélkezési gyakorlat szerint a tárgyalás kitűzése és az idézés kibocsátása olyan érdemi intézkedések, amelyek miatt az adott bíróságon az illetékesség rögzül. Az ítéltábla nem vizsgálta a II. r. vádlott tényleges tartózkodási helyét, végzése indokolásában azonban – az elsőfokú bírósággal egyezően - utalt rá, hogy nem volt

arra vonatkozó egyértelmű adat, amely megalapozta volna más törvényszék illetékességét. A fentiekre figyelemmel a Be. 608. § (1) bekezdés c) pontjának sérelme nem volt megállapítható.

[23] Megjegyzést érdemel, hogy katonai ügyészek nem katonai büntetőeljárásra tartozó bűncselekmények esetén is eljárhatnak, ahogyan azt az I. r. vádlott kizárás iránti kérelmét elbírálva, a Központi Nyomozó Főügyészség ügyészségi ügyszám1.számú, 2021. február 1. napján kelt, ügyész1 katonai ügyész kizárásának megtagadásáról szóló határozata is tartalmazza.

[24] A törvényszék nem valósított meg olyan, a Be. 609. § (1) bekezdésében meghatározott relatív eljárási szabálysértést sem, amely lényeges hatással lett volna az eljárás lefolytatására, a vádlottak bűnösségének megállapítására, a bűncselekmény minősítésére vagy a büntetés kiszabására.

[25] A II. r. vádlott a nyilvános ülésen is kifogásolta, hogy nem ismerhette meg az eljárás ügyiratait, mellyel védekezéshez való joga sérült. Az eljárás ügyiratainak megismerésére jogosultak körét, a megismerés terjedelmére és korlátaira vonatkozó szabályokat a Be. 100. § tartalmazza. Az iratok megismerésének módja a Be. 100. § (4) bekezdésében került felsorolásra. Ezek: az irat megvizsgálásának lehetővé tétele, az ügyirat tartalmáról felvilágosítás adása, tájékoztatás nyújtása, a saját részre történő másolat vagy felvétel készítésének lehetővé tétele, az ügyirat, valamint az ügyiratról készített kivonat vagy másolat kézbesítése, valamint a jogszabályban meghatározott egyéb mód. Utóbbi körbe tartozik az ügyiratokhoz való elektronikus hozzáférés lehetőségének biztosítása (Be. 160. §) Az iratmegismerés részletszabályait az egyes büntetőeljárási cselekményekre és a büntetőeljárásban részt vevő személyekre vonatkozó szabályokról szóló 12/2018. (VI. 12.) IM rendelet (a továbbiakban: IM rendelet) tartalmazza.

[26] A II. r. vádlott a 2020. október 15. napján megtartott folytatólagos gyanúsítotti kihallgatása alkalmával az iratok másolatának kiadását CD adathordozón, elektronikus formában kérte (*nyom. ir. 651. o.*), amely iránt a Nyomozó Ügyészség 2020. november 9. napján intézkedett (*nyom. ir. 657. o.*). Az iratok másolatát a II. r. vádlott - általa is elismerten - megkapta, míg a gyanúsítotti kihallgatásáról készült jegyzőkönyvek másolatát a nyomozati iratok tanúsága szerint papír alapon vette át, így a Be. 352. § (1) bekezdésében írtak teljesültek. A Be. a fentiek szerint meghatározza az ügyirat megismerésének különböző módjait, amelyek között a másolat kézbesítését, mint legelterjedtebb formát külön nevesíti. Az IM rendelet 17. § (3) bekezdése szerint az ügyirat megismerésnek valamely módja nem akadályozza annak, hogy az arra jogosult azzal egyidejűleg vagy az eljárás későbbi szakaszában más módon is megismerje az ügyiratot. Jelen esetben azonban a II. r. vádlott nem a megismerés más módjának biztosítását kérte, hanem ismételten iratmásolat kiadását. Az ítéltábla megjegyzi, hogy a II. r. vádlott a nyilvános ülésen hivatkozott először arra, hogy az adathordozókat nem tudta megnyitni, az eljárás korábbi szakaszában kizárólag a büntetés-végrehajtási intézetbe kerülésére tekintettel indítványozta papír alapú másolat kiadását. Az eljáró bíró a 2022. szeptember 13. napján megtartott tárgyaláson egyébként ismertette az ügy elbírálása szempontjából releváns iratokat (*56. sorszámú jkv. I. o.*), a II. r. vádlott további iratok ismertetését, a már ismertetett iratok részletesebb ismertetését nem kérte. Mindezekre tekintettel az ügyirat megismeréshez való jog sérelmét az ítéltábla nem látta megállapíthatónak.

[27] A II. r. vádlott kifogásolta, hogy tanú tanúval nem szembesítették és kérdéseket sem tehetett fel számára. A 37.sorszámú jegyzőkönyvből megállapítható, hogy a tanú meghallgatására valóban a II. r. vádlott távollétében került sor, ennek okát a 37. sorszámú jegyzőkönyv 6. oldala részletesen tartalmazza. A tanú – terhelt távollétében történő kihallgatására – a különleges bánásmód alkalmazásának körében van lehetőség. Erre figyelemmel az ítéltábla a törvényszék határozatának indokolását azzal egészíti ki, hogy a tanú indítványára a tanút a törvényszék különleges bánásmódot igénylő személynek minősítette a Be. 81. § (2) bekezdés d) pontja alapján, és erre figyelemmel kerültek alkalmazásra a különleges bánásmód körébe tartozó egyes intézkedések. A Be. 81. § (5) bekezdése alapján a bíróság a különleges bánásmód megállapításáról, valamint a különleges bánásmód körébe tartozó intézkedés alkalmazásáról határozat hozatala nélkül dönt. A törvény indokolása rögzíti, hogy az adminisztratív terhek minimalizálása végett rendelkezik úgy a Be., hogy a pozitív döntés és a különleges bánásmód körébe tartozó egyes intézkedések alkalmazásáról szóló döntés nem igényel határozati formát, a döntés magában az intézményrendszer alkalmazásában testesül meg.

A rendelkezésre álló adatok alapján megállapítható volt, hogy a tanú vonatkozásában a különleges bánásmódot a II. r. vádlotthoz fűződő viszonya alapozta meg. [Be. 81. § (2) bekezdés d) pont] A Be. 85. § (1) bekezdés h) pontja – a különleges bánásmód körébe tartozó intézkedések körében – akként rendelkezik, hogy a bíróság biztosítja, hogy az érintett személy a büntetőeljárásban részt vevő személlyel szükségtelenül ne találkozzon, a 86. § (2) bekezdés c) és e) pontja alapján a bíróság korlátozhatja a terhelt jelenléti jogát az eljárási cselekményen, és mellőzheti a különleges bánásmódot igénylő személy szembesítését. A törvényszék tehát jogszerűen járt el, amikor a tanút a II. r. vádlott távollétében hallgatta ki a tárgyaláson. Az ítéltábla megjegyzi, hogy a tanú II. r. vádlottal kapcsolatos félelmére nemcsak a saját nyilatkozataiból, hanem az I. r. vádlott vallomásából, valamint az 1.számú tanú és tanú3 tanú nyomozati vallomásából is megalapozott következtetés vonható le. A 37. sorszámú jegyzőkönyv tanúsága szerint a tanúvallomás lényegét a kihallgatást követően az eljáró bíró összefoglalta a II. r. vádlott számára, a II. r. vádlottnak azonban a tanúhoz kérdése, vallomásra észrevétele nem volt. A másodfokú bíróság álláspontja szerint a különleges bánásmód körébe tartozó intézkedés alkalmazásával a szükségesség-arányosság elve sem sérült. [Be. 81. § (4) bekezdés]

[28] Az ítéltábla az elsőfokú ítélet indokolásában a személyi körülményekre vonatkozóan megállapított tényeket – a vádlottaknak a nyilvános ülésen tett nyilatkozata és a bűnügyi nyilvántartás adatai alapján – az alábbiak szerint egészíti ki.

Az I. r. vádlottat érintően:

- a rokkantsági ellátáson kívül más jövedelme nincs;
- vagyontalan, az eljárás során felmerült 2 millió dolláros afrikai örökségét nem szerezte meg;

- 2022. áprilisában stroke-t kapott, melynek ellátásával összefüggésben nála meningeomának megfeleltethető – jóindulatú – agydaganatot diagnosztizáltak, emiatt orvosi kezelésre szorul;
- az elsőfokú ítéletben hivatkozott korábbi elmarasztalása kapcsán a szabadságvesztés végrehajtási fokozata fogház.

A II. r. vádlott tekintetében megállapított tények:

- három kiskorú gyermek eltartásáról gondoskodik;
- az elsőfokú ítéletben feltüntetett elítélései kapcsán a 3./ számmal jelölt ítélettel kiszabott büntetést súlyos testi sértés büntette mellett más bűncselekmény (zaklatás vétsége) miatt is kiszabták, a 4./ számú ítélet 2020. július 17. napján lett jogerős, a cselekmény elkövetési ideje 2019. június 29., az 5./ számú ítélet 2020. június 23. napján kelt és 2020. augusztus 24. napján lett jogerős, a cselekmény elkövetési ideje 2019. május 4.

[29] A másodfokú bíróság főszabály szerint a határozatát az elsőfokú bíróság által megállapított tényállásra alapítja [Be. 591. § (1) bekezdés].

[30] A tényálláshoz kötöttség elvi indokát a bizonyítékok értékelésére vonatkozó törvényi rendelkezések adják, amelyek szerint a bizonyítás eszközeinek és a bizonyítékoknak nincs törvényben előre meghatározott bizonyító ereje. A bíróság a bizonyítékokat egyenként és összességükben szabadon értékeli, a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg [Be. 167. § (3) és (4) bekezdése]. E szabályozás biztosítja a bizonyítékok hitelt érdemlőségének meggyőződés szerinti, szabad értékelését, illetőleg védik az elsőfokú bíróság mérlegelését. A törvény kivételesen engedi meg az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól való eltérést, mégpedig csakis abban az esetben, ha az ítélet megalapozatlan, illetve a fellebbezésben új tényt állítottak vagy új bizonyítékokra hivatkoztak, és ennek alapján a másodfokú bíróság bizonyítási eljárást folytat le [Be. 591. § (1) bekezdés].

[31] Tehát az eltérő tényállás megállapításának elsődleges és általános feltétele az, hogy az első fokon meghozott ítélet tényállása nem megalapozott. Ugyanakkor a megalapozatlanság mértéke (teljes vagy részleges) más-más jogkövetkezmennyel jár.

[32] Az elsőfokú ítélet teljes egészében megalapozatlan, ha az elsőfokú bíróság nem állapított meg tényállást vagy a tényállás teljes egészében felderítetlen [Be. 592. § (1) bekezdés a) és b) pont]. Teljes megalapozatlanság esetén a másodfokú bíróság nem ügydöntő végzésével hatályon kívül helyezi az elsőfokú ítéletet és az elsőfokú bíróságot új eljárásra utasítja [Be. 610. §], azaz ilyen esetben az elsőfokú ítélet másodfokú bíróság általi korrekciójára nincs törvényes lehetőség.

[33] Részlegesen megalapozatlan az ítélet, ha az elsőfokú bíróság a tényállást hiányosan állapította meg, a tényállás részben felderítetlen, a megállapított tényállás ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával vagy az elsőfokú bíróság a

megállapított tényekből további tényre helytelenül következtetett [Be. 592. § (1) bekezdés a-d) pont]. Csak részleges megalapozatlanság esetén kerülhet sor a tényállás kiegészítésére (ez a hiányzó ténymegállapítás pótlását jelenti) vagy helyesbítésére (a meglévő ténymegállapítás módosítása vagy mellőzése), amely történhet az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás útján [Be. 593. § (1) bekezdés a) pont]. A kiegészítés, helyesbítés csak a meglévő tényállásba illeszkedő ténymegállapítást eredményezhet, attól eltérőt semmiképpen.

[34] A másodfokú bíróság az előbbiekhöz képest az ítélet részbeni megalapozatlanságát oly módon is kiküszöbölheti, hogy az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy a felvett bizonyítás alapján az elsőfokú bíróság által megállapított tényállástól eltérő tényállást állapít meg, ha a vádlott felmentésének vagy részbeni felmentésének, illetve az eljárás megszüntetésének vagy részbeni megszüntetésének van helye [Be. 593. § (1) bekezdés b) pontja]. Oly módon is kiküszöbölhető az ítélet megalapozatlansága, hogy a másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalma, ténybeli következtetés vagy az ügyészség által indítványozott bizonyítás alapján eltérő tényállást állapít meg, és az elsőfokú bíróság által felmentett vádlott bűnösségét megállapítja [Be. 593. § (2) bekezdés c) pont]. Ha a másodfokú bíróság az ítélet megalapozatlanságának kiküszöbölése során – a helyes tényállás érdekében felvett bizonyítás, az ügyiratok tartalma vagy ténybeli következtetés alapján – az elsőfokú bíróságtól eltérő tényeket állapít meg, az eltérő tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat eltérően értékelheti [Be. 593. § (2) bekezdés első mondat]. A másodfokú bíróság nem értékelheti az elsőfokú bíróságtól eltérően a másodfokú bíróság által megállapított ténnyel össze nem függő, valamint a megalapozatlansággal nem érintett tényekkel kapcsolatos bizonyítékokat [Be. 593. § (2) bekezdés második mondat]. Hangsúlyozni kell, hogy az eltérő tényállás fentiek szerinti megállapításának alapvető feltétele a tényállás megalapozatlansága (BJD 8349).

[35] A részbeni megalapozatlanság esetén a másodfokú bíróság az elsőfokú ítéletet a helyesbített, kiegészített, illetve az eltérően megállapított tényállás alapján bírálja felül [Be. 593. § (3) bekezdés]. A Kúria az EBH2019.B.9. számon közzétett határozatában kifejtettek szerint a bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma nem a megalapozatlanság kiküszöbölését korlátozza, hanem az első fokon lefolytatott bizonyítást védi. A tényállás hiányosságának pótlása, a felderítetlenségének megszüntetése, az iratellenesség kiküszöbölése, avagy a helyes ténybeli következtetés levonása nem a felülmérlegelés tilalma alá esik, hanem éppen a megalapozatlanság orvoslásának törvényes eszköze, abban az esetben, ha az így módosult eltérő tényállás a felmentett vádlott bűnösségének megállapításához vagy a bűnösnek kimondott vádlott felmentéséhez vezethet. A bizonyítékok felülmérlegelésének tilalma annyit jelent, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hitelességéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette. Az elsőfokú bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok alapján a tényállás módosítása valójában nem más, mint ugyanazon bizonyíték alapján olyan további, az elsőfokú bíróság által figyelmen kívül hagyott, meg nem állapított tények megállapítása, ami a vádlott büntetőjogi felelőssége szempontjából releváns.

Az iratellenesség kiküszöbölése azt jelenti, hogy az elsőfokú bíróság nem a valós (az ügyiratokban rögzített) tartalma szerint vette figyelembe a bizonyítékot, és ezt javítja ki a fellebbviteli bíróság az ügyiratok szerinti tartalom alapulvételével. Téves ténybeli következtetés esetén pedig az elfogadott bizonyítékból történő, a logika szabályainak meg nem felelő ténykövetkeztetést helyesbíti a jogorvoslat tárgyában eljáró másodfokú bíróság.

Minden esetben azonban a tényállás módosításának alapja az elsőfokú bíróság által elfogadott bizonyíték. A másodfokú eljárásban az eltérő bizonyítékértékelés (felülmérlegelés) tilalmának általános érvényű elve azt jelenti, hogy a másodfokú bíróság nem dönthet másként egy bizonyíték hiteltérdemlőségéről, mint ahogyan azt az elsőfokú bíróság tette.

[36] Jelen ügyben az ítéltábla megállapította, hogy az elsőfokú ítélet a Be. 592. § (2) bekezdés a) és c) pontjában írt okokból részben megalapozatlan, mivel a tényállás hiányos és ellentétes a bíróság által lefolytatott bizonyítást érintő ügyiratok tartalmával. E részleges megalapozatlanság azonban a Be. 593. § (1) bekezdés a) pontjában írtaknak megfelelően, a tényállásnak az ügyiratok tartalma és ténybeli következtetés útján történő helyesbítésével kiküszöbölhető az alábbiak szerint.

[37] Az ítéltábla a tényállás harmadik bekezdésének második sorából a „fenti” szó helyébe az „egyes” jelzőt illeszti, míg a negyedik sorba a „bemutatásában” szó után beilleszti a „valamint egyéb ügyek intézésében” mondatrészt.

[38] A tényállás hatodik bekezdésből mellőzi az „illetőleg rendőrségi ügyszám4számon járművezetés ittas állapotban vétsége” és a „rendőrségi ügyszám5számon csoportosan elkövetett garázdaság büntette, illetőleg” szövegrészt. A hatodik bekezdést az alábbi mondattal egészíti ki: *„A vádlottak abban is megegyeztek, hogy az I. r. vádlott a II. r. vádlottnak egyéb (a kórházI Magánkórházzal, a TEK-kel és a NAV-al kapcsolatos) ügyek intézésében is segítséget nyújt.”*

[39] A tényállás nyolcadik bekezdésében a „2019. augusztus 09. napján” szövegrészt a „tanúl tanún keresztül” szövegrésszel egészíti ki. A nyolcadik bekezdést továbbá az alábbi mondattal egészíti ki: *„Az I. r. vádlott a II. r. vádlottat 2019. augusztus 9. napján a tanún keresztül arról is tájékoztatta, hogy a többi ügye intézése is folyamatban van. A II. r. vádlott a dróntechnológiával kapcsolatos elképzeléseit a egyébI Informatikai Főosztályán 2019. július 2. napján bemutatta, és a „Drónok alkalmazása a baleset megelőzésében és a baleseti helyszínek biztosításában” című anyagot írásban is a egyébI rendelkezésére bocsátotta.”*

[40] Egyebekben a tényállás kiegészítésére vagy helyesbítésére nem volt ok.

[41] Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás a fentiekben írt helyesbítéssel, illetőleg kiegészítéssel immár megalapozott, mert felderített, hiánytalan, irathú és téves logikai következtetésekről mentes. Az ítéltábla ezért azt a Be. 593. § (3) bekezdésében foglaltakra figyelemmel irányadónak tekintette az ítélet felülbírálata során.

[42] A törvényszék a bizonyítást a szükséges körben lefolytatta, amikor a tárgyaláson kihallgatta a vádlottakat, különleges bánásmódot igénylő személyként – a II. r. vádlott távollétében – tanul tanút, míg felolvasással tette a tárgyalás anyagává az 1. számú tanú, tanú3, tanú4, tanú5, tanú6 és tanú7 tanúk vallomását, ismertetéssel az eljárás során beszerzett releváns iratokat. A törvényszék a tanú által készített hangfelvételt a tárgyaláson lejátszotta, és megállapította, hogy a leiratban foglaltak maradéktalanul megfelelnek a hangfelvételen elhangzottaknak. A törvényszék – a Be. 561. § (3) bekezdés d) pontjában foglaltak szerint

eljárva – az ítélete indokolásában megjelölte azokat a bizonyítékokat, amelyekre a döntését alapította.

[43] Az ítéltábla – a II. r. vádlott kifogására, valamint a másodfokú eljárásban indítványozott bizonyításra hivatkozással - megjegyzi, hogy a fent hivatkozott tanúk vallomásának felolvasására az érdekeltek egybehangzó indítványára került sor, a tanúk kihallgatását a tárgyaláson a II. r. vádlott sem kérte. (37.sz. jkv. 9. o.)

A törvényszék helytállóan utasította el az I. r. vádlott védőjének a szakértők meghallgatására irányuló bizonyítási indítványát a beszámítási képesség korlátozottságának mértékét érintően, mivel azzal kapcsolatban aggály nem fogalmazódott meg, a II. r. vádlott bizonyítási indítványairól (15. sz. bírósági irat) azonban elmulasztott rendelkezni, így azokat az ítéltábla elutasítottak tekinti. A törvényszék helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy további bizonyítás az ügyben nem szükséges, a bűncselekmény megvalósulása szempontjából releváns körülmények ugyanis a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján aggálytalanul megállapíthatóak voltak. Szükséges továbbá megjegyezni, hogy poligráfós vizsgálatra egyébként is csak a büntetőeljárás nyomozati szakaszában van lehetőség. (Be. 212. §) Ugyanezen okokból utasította el az ítéltábla a II. r. vádlott másodfokú eljárásban előterjesztett bizonyítási indítványait. A nyilvános ülésen indítványozott tanú10, tanú11, tanú12 és tanú13 kihallgatását a II. r. vádlott már írásbeli beadványában is kérte. A bizonyítás azonban a büntető anyagi és a büntetőeljárás jogszabályok alkalmazása szempontjából jelentős tényekre terjedhet ki, a bizonyítás körét mindig az adott ügy határozza meg, a bíróságnak a konkrét ügyben a tényállást mindig a vád keretein belül kell tisztáznia. (Be. 163. §) Erre figyelemmel a II. r. vádlott valamennyi ügyének „komplex vizsgálatára” jelen eljárásban nem is volt lehetőség.

[44] A törvényszék helyesen járt el, amikor – a vádlotti és védői kifogások ellenére - a tanú1 által készített hangfelvételt bizonyítékként elfogadta, és a tényállás megállapítása kapcsán értékelte. A Kúria jogelődjeként a Legfelsőbb Bíróság már az EBH2000.296. számú eseti döntésében kifejtette, hogy a hangfelvételnek bírósági eljárásban bizonyítékként való előterjesztése felhasználásnak minősül, és a felhasználás tényének megállapítása szempontjából közömbös, hogy a felvétel készítése a személyiségi jogok megsértésével történt-e. A bíróság, vagy más hatóság előtt folyó eljárásban az igazság érvényesülésének biztosítása közérdek, a bizonyítás ezt a célt szolgálja, ezért nem lehet a felvétel felhasználását visszaélésnek tekinteni. Erre figyelemmel a rejtett kamerával készített kép- illetve hangfelvétel a szabad bizonyítás elve alapján a büntetőeljárásban felhasználható. A büntetőeljárásban nem is vizsgálható, hogy a rejtett kamerával készített felvétel az abban szereplők személyhez fűződő jogait sértette-e vagy sem, mivel ennek eldöntése polgári jogvita tárgya.

[45] Jelen ügyben a tanú által készített, a közte és az I. r. vádlott között lezajlott beszélgetést rögzítő hangfelvétel felhasználható, az nem esik a Be. 167. § (5) bekezdésében írt korlátozás alá. A büntetőeljárás törvénynek a bizonyítási eljárásra vonatkozó rendelkezései a büntetőeljárásban részt vevő hatóságokra - bíróság, ügyész, nyomozó hatóság - nézve írnak elő szabályokat, illetve állítanak fel korlátokat a bizonyítási eszközök felderítését, összegyűjtését, biztosítását és felhasználását érintően. Ezeknek a rendelkezéseknek az eljáró hatóságok általi megsértése vezethet a megszerzett bizonyítási eszközökből származó tény bizonyítékkénti értékelésének tilalmához. Jelen esetben azonban a tanú1 tanú által

szolgáltatott bizonyítékról van szó, amelyet a bíróság a Be. 167. § (4) bekezdése értelmében szabadon értékel és a bizonyítás eredményét az így kialakult meggyőződése szerint állapítja meg.

[46] Az eljárás során a felvétel technikai jellegű manipulálása nem merült fel, és az sem volt vitatott, hogy a felvételen az I. r. vádlott és tanú tanú beszélget. A „manipuláció”, mint kifogás olyan értelemben hangzott el, hogy a tanú határozta meg a beszélgetés menetét, amikor az I. r. vádlottat az általa vállalt ügyintézés kapcsán a II. r. vádlott nevében „elszámoltatta.”

Bár az I. r. vádlott a nyomozás során a felvétel kapcsán azt adta elő, hogy ez egy beteg ember beszéde, és nem tudja, hogy miért mondta ezeket (*nyom. ir. 584. o.*), ezzel szemben a hangfelvételtől és a leiratból is az állapítható meg, hogy a beszélgetés során az I. r. vádlott mindvégig világosan és érthetően kommunikál, szabatosan fogalmaz (a jogi jellegű közlések tekintetében is), zavarodottságra, izgatottságra utaló adat, jel nincs. Ellenkezőleg, a beszélgetés során kifejezetten szóba kerül az I. r. vádlott nyugalma, nyugodtsága (*nyom. ir. 47. oldala*).

Az I. rendű vádlottat a beszélgetés közben nem fenyegette meg senki, nem kényszerítették a felvételen hallottak elmondására, amiket nyilatkozott, azokat saját akaratából közölte a tanúval, annak ellenére, hogy nyomozati vallomása szerint sejtette, hogy a tanú felvételt készít. (*nyom. ir. 584. o.*) Az ítéltábla álláspontja szerint a hangfelvétel felhasználhatósága szempontjából nincs jelentősége, hogy a tanú azt kinek a megbízásából készítette, a tanú e tekintetben tett vallomását azonban nem volt ok kétségbe vonni. Vallomását, mely szerint tartott a II. r. vádlottól, a különleges bánásmód kapcsán kifejtettek szerint az I. r. vádlott vallomása és tanúvallomások is alátámasztották. A 2020. július 1-jei vallomása a felvétel rendőrségre történő eljuttatását érintően összhangban van a nyomozati iratok tartalmával is. (*jelentés nyom. ir. 19-21. o., feljegyzés 23-25. o., hivatalos feljegyzés 29. o., jelentés 31-33. o.*) Az ítéltábla osztotta az elsőfokú bíróság álláspontját a tekintetben is, hogy a tanú által a hatóság rendelkezésére bocsátott bizonyítási eszköz lefoglalása is szabályos volt. A tanú telefonjának lefoglalását a rendőrség 2019. augusztus 29. napján rendelte el (*nyom. ir. 89-90. o.*), majd az azon lévő adatok lementését követően a lefoglalást 2019. szeptember 4. napján megszüntette (*nyom. ir. 99-100. o.*), végül a telefont a tanú 2019. szeptember 5. napján átvette (*nyom. ir. 87. o.*). A tanú vallomását, mely szerint a felvételt kifejezetten a II. r. vádlott utasítására készítette, az is alátámasztja, hogy a hangfelvételen hivatkozott ügyek nem vitatottan a II. r. vádlotthoz köthetőek, neki állt érdekében ezen ügyek számára kedvező módon történő befolyásolása, intézése a rendőrségi és egyéb li kapcsolatokkal is rendelkező I. r. vádlott által.

[47] Mind az ügyészség, mind az elsőfokú bíróság a hangfelvételt, ill. annak leiratát tekintette a bizonyítékok központi elemének. A fellebbviteli főügyészség is arra utalt átiratában, hogy a beszélgetés lényegében egy „számvetés” tanú tanú részéről. A felvételtől és a leiratból is látható, hogy a tanú a beszélgetés elején felsorolja, hogy milyen ügyek intézésében várja a II. r. vádlott az I. r. vádlott intézkedését, segítségét a korábban megbeszéltek szerint. Ezek: a városli, a helyli, a város2i büntető ügy, a bírósági ügy a pénzbüntetés elhalasztását érintően, a kórházli magánkórház ügy a II. r. vádlott feleségének szülése kapcsán, NAV-os ügy, a drón program, valamint a TEK-es ügy. A tanú a felsoroláshoz azt is hozzáteszi, hogy „Na ez, amit te ígértél.” Majd a tanú azt is „számba veszi”, hogy mit

kért és mit kapott az I. r. vádlott a II. r. vádlottól a „segítségéért” cserébe: telefon, SIM kártya, az I. r. vádlott telefonszámlájának kifizetése, „afrikai utalások” az I. r. vádlott által várt örökséggel kapcsolatban. A tanú továbbá összegzi, hogy az I. r. vádlottnak összesen 2,5 millió Ft tartozása áll fenn a II. r. vádlott felé.

[48] A beszélgetésből egyértelműen megállapítható, hogy abban a II. r. vádlottal szemben folyamatban lévő büntetőeljárásokról nem általánosságban esik szó, hanem a II. r. vádlott kifejezetten meghatározott, konkrét ügyekben kért, az I. r. vádlott pedig vállalt segítséget. A beszélgetés elején az ügyek felsorolásánál a tanú is csak egy város1i és egy város2i ügyről beszél a helyli ügy mellett. A beszélgetésről készült feljegyzés 2. oldalának utolsó bekezdésében (*nyom. ir. 38. o.*) az I. r. vádlott konkrétan meg is jelöli ezen három ügyet: város1-garázdaság, hely1-gyűjtogatás (garázdaság), város2-kábítószeres ügy. Utóbbi kapcsán az I. r. vádlott kifejezetten nyilatkozik arra is, hogy várhatóan „nullás” szakértői vélemény fog visszajönni, amely alapján meg fogják szüntetni az eljárást. A beszélgetésben hivatkozott ügyek részben a rendőrségi szerv1 által készített jelentés (*nyom. ir. 51-57. o.*) alapján azonosíthatók be: egyéb2 rendőrségi ügyszám2 számú ügy garázdaság büntette, rendőrség2 rendőrségi ügyszám1 számú ügy rongálás büntette (gépkocsi meggyújtása). Míg a egyéb4on rendőrségi ügyszám3 számon kábítószerrel visszaélés vétsége miatt indult eljárásra vonatkozó adatok a nyomozati iratok 113-127. oldalán szerepelnek. E büntetőeljárások általánosságban a beszélgetés folyamán még többször szóba kerülnek, de már csak olyan vonatkozásban, hogy az eljárás megszüntetésének elérése nem olyan egyszerű, mint egy telefon vagy egy SIM kártya beszerzése. A negyedik ügyről, a bírósági elmarasztaláshoz kapcsolódó halasztásról a feljegyzés 3. oldalán (*nyom. ir. 39. o.*) esik szó. Ezzel kapcsolatban az I. r. vádlott azt közli, hogy el tudta intézni, hogy a II. r. vádlott a pénzbüntetés megfizetésére – az ítélezési szünetet követően - halasztást kapjon.

[49] A beszélgetés során az érintettek részletesen megtárgyalják azt is, hogy az I. r. vádlott a többi ügy kapcsán mit intézett, ill. azokban mi várható, majd mérleget vonva arra jutnak, hogy az I. r. vádlott eddig 100 %-osan csak a BM-es drón ügyet „teljesítette”, az összes többi ügy intézése folyamatban van, és ilyen tartalmú üzenetet továbbíthat a tanú a II. r. vádlott részére. (*nyom. ir. 42-43. o.*)

[50] Mivel a vádlottak tagadták a bűncselekmények elkövetését, míg az eljárás során kihallgatott tanúk egyike sem tudott olyan konkrét büntetőügyről beszámolni, amely kapcsán az I. és a II. r. vádlott az ügy befolyásolása tekintetében biztosan megállapodott, az ítéltábla álláspontja szerint csak a felvételen kifejezetten megjelölt büntetőügyek voltak alapul vehetők a tényállás megállapítása során, ezért a másodfokú bíróság a egyéb2on ittas járművezetés vétsége (rendőrségi ügyszám4) miatt, valamint a egyéb4on garázdaság büntette (rendőrségi ügyszám5) miatt indult büntetőeljárások feltüntetését – a befolyással érintettséggel összefüggésben - mellőzte a tényállásból. A többi büntetőügy kapcsán ugyanis csak feltételezni lehetne, hogy azok „elintézésében” az I. és a II. r. vádlott korábban ugyancsak megállapodott, azonban ez a Be. 7. § (4) bekezdésében meghatározott kétséget kizáró módon történő bizonyítás elvének nem felelne meg. E bizonyítási alapvetésen kívül figyelemmel kellett arra is lenni, hogy egy büntetőeljárás a bizonyítékok elégtelensége vagy ellentmondásossága folytán, vagy egyéb okból – külső segítség, ill. befolyás érvényesítése nélkül - is megszüntetésre kerülhet. Az I. r. vádlott 2022. január 10-ei előkészítő ülésen tett vallomása összhangban van a felvételen rögzítettekkel. Az I. r. vádlott ugyanis azt vallotta, hogy az összes „elintézendő” ügy fel volt írva egy papírra, ő pedig a tanú kérdésére számolt

be az egyes ügyek állásáról. (19.sz. jkv. 3. o.) Az I. r. vádlott továbbá a 2022. április 4-ei tárgyaláson is három nyomozással érintett ügyről beszélt. (37.sz. jkv. 4. o.)

[51] A törvényszék a 2,5 millió Ft átadása kapcsán is elsősorban a hangfelvételre alapozta a tényállást. Az elsőfokú bíróság ítéletének indokolásában írtakkal ellentétben azonban a hangfelvételen nincs arra vonatkozó konkrét adat, hogy a 2,5 millió Ft kizárólag a büntetőeljárások befolyásolásának ellenértéke lenne. tanú tanú „számvetéséből” [„Meg ugye összességében végülis két és fél millió tartozásod van most így a keresztnév1 felé” (nyom. ir. 38. o.)] sem ez következik. Amikor a beszélgetés folyamán még egyszer felmerül a 2,5 millió Ft-os tartozás, a tanú akkor is csak arra kérdez rá, hogy hogyan fogja megadni az I. r. vádlott a tartozást, ha nem jön össze az afrikai üzlet (nyom. ir. 44. o.). A tanú a pénzáradást az eljárás folyamán tett vallomásaiban is az afrikai örökséghez kötötte. A hangfelvételen rögzített beszélgetésből csak az volt megállapítható, hogy a II. r. vádlott több ügy kapcsán is kérte az I. r. vádlott közreműködését, és a büntetőügyek intézése ennek az „ügycsomagnak” csak egy részét képezte. Az eljárás irataiból kiderül, hogy a drón-ügyben az I. r. vádlott intézkedett is, hiszen a II. r. vádlottnak lehetősége volt az ezzel kapcsolatos elképzeléseit a egyébbiben bemutatni. Az I. és II. r. vádlott megállapodása tartalmának megállapíthatóságát nem befolyásolja, hogy a kórházlt érintő ügyben nem folyt nyomozás, a NAV-os és a TEK-es ügy beazonosítása pedig nem járt eredménnyel. A felvételtől ugyanis az egyértelműen megállapítható, hogy a beszélgetés során több ügy elintézése is szóba kerül, viszont a felvételen egyik ügy elintézésének konkrét „ellenértéke” sem hangzik el. Abból viszont, hogy a II. r. vádlott a tanún keresztül „mérleget von”, arra vonható le következtetés, hogy a kölcsönösség jegyében a II. r. vádlott valamennyi ügye intézéséért cserében vállalta, hogy az I. r. vádlott számára telefont, sim kártyát biztosít azzal, hogy a telefonszámlát is ő fizeti, valamint az afrikai örökség megszerzéséhez szükséges pénzt az I. r. vádlott rendelkezésére bocsátja.

[52] A vádlottak és a védők által jelzett illetékességi kifogással kapcsolatban a törvényszék helytállóan jutott arra a következtetésre, hogy a bűncselekmények elkövetésének helyszíne és időpontja a bizonyítási eljárás során pontosan nem volt megállapítható. A hangfelvételtől ugyanis csak annyi derül ki, hogy az I. és a II. r. vádlott között a büntetőeljárások befolyásolására vonatkozó megállapodás a beszélgetést megelőzően már létrejött, a pontos időpontok és helyszínek azonban nem ismertek, az időpontok tekintetében legfeljebb a befolyással érintett bűncselekmények elkövetésének ideje, ill. a nyomozás elrendelésének időpontja szolgálhat támpontul.

[53] A törvényszék helyesen állapította meg a cselekmény minősítését az I. r. vádlott tekintetében befolyással üzérkedés büntetében [Btk. 299. § (1) bekezdés], míg a II. r. vádlottat érintően befolyás vásárlása büntetében [Btk. 298. § (1) bekezdés a) pont]. Az ítéltábla egyetértett az elsőfokú bíróság jogtalan előnnyel kapcsolatban kifejtett álláspontjával (elsőfokú ítélet 7. oldalának harmadik bekezdés), azzal, hogy a fentiek szerint a lefolytatott bizonyítási eljárás alapján az nem volt megállapítható, hogy a II. r. vádlott által az I. r. vádlottnak juttatott összeg teljes egészében a II. r. vádlottal szemben folyamatban lévő büntetőeljárások kedvező befolyásolásának ellenértékéül szolgált. A bűncselekmény megvalósulásához szükséges jogtalan előny bármi lehet, lényeges azonban, hogy általa az elkövető a korábbinál kedvezőbb helyzetbe jusson, ez pedig nem vitatottan jelen ügyben is megvalósult. A befolyással üzérkedőnek ugyanis a kölcsön is lehet előny, ha egy pénzintézetől egyáltalán nem, vagy csak hosszabb idő múlva, és/vagy kedvezőtlenebb feltételekkel juthatna pénzhez. Az eljárás adatai alapján pedig az I. r. vádlottnak azért volt

szüksége sürgősen pénzre, hogy a várt afrikai örökségéhez minél hamarabb hozzájuthasson. A bűncselekmény megvalósulása szempontjából a befolyás lehet valóságos vagy színlelt is, a lényeg, hogy a befolyás vásárlója azt valóságosnak higgye, és – legalább részben - annak érvényesítése végett adja vagy ígérje az előnyt. Erre figyelemmel nincs jelentősége, hogy az I. r. vádlott komolyan gondolta-e a beszélgetés során, hogy intézkedni fog az ügyekben, vagy azt valótlanul azért állította, hogy a II. r. vádlottat megnyugtassa. Jelentősége annak van, hogy a II. r. vádlott milyen ügyek kapcsán kért, ill. várt segítséget, és az I. r. vádlott milyen ügyek kedvező befolyásolását vállalta. Jelen ügyben nem volt kérdés, hogy - az I. r. vádlott, mint nyugalmazott rendőr dandártábornok kapcsolataira figyelemmel - a II. r. vádlott a befolyást valóságosnak hitte, amelyben az is megerősítette, hogy az I. r. vádlott több ügyben ténylegesen is intézkedett, így pl. a drón és a kórház1 ügy.

[54] Az ítéltábla az ügyészégi álláspontot osztotta a cselekmények halmazát érintően. A bűncselekmények halmazata ugyanis a korrupciós ügyek számától függ. Így több ügyben ugyanazon befolyással üzerkedő „igénybevétele” a befolyás vásárlója részéről bűnhalmazatot létesít, míg több ügyben ugyanannak a befolyásnak az érvényesítése ugyancsak bűnhalmazat, akár azonos, akár különböző ügyfelektől kéri vagy fogadja el az elkövető az előnyt. Erre figyelemmel az ítéltábla a folytatólagos elkövetés helyett a tényállásban írtakhoz (három nyomozati szakban lévő büntetőügy és egy befejezett, bírósági szakban lévő büntetőügy) igazodóan 4-4 rb. bűncselekményben állapította meg a vádlottak büntetőjogi felelősségét. Két-két rendbeli cselekményük tekintetében ugyanakkor a vádlottakat – a történeti tényállásból kirekesztett rendőrségi ügyszám4 számú járművezetés ittas állapotban vétsége és a rendőrségi ügyszám5 számú garázdaság büntette tekintetében - bizonyítottság hiányában felmentette a befolyással üzerkedés büntette (Terhelt1 I. rendű vádlott), valamint befolyásolás vásárlása büntette (Terhelt2 II. rendű vádlott) miatt emelt vád alól a Be. 566. § (1) bekezdés c) pontja alapján. Megjegyzést érdemel, hogy az elsőfokú bíróság az ítélete 8. oldalán az utolsó előtti bekezdésben olyan döntésekre hivatkozik, amelyek egyike sem vonatkoztatható jelen ügyre. Így a Fővárosi Ítéltábla bírósági ügyszám1.számú ügyének tárgya kábítószer-kereskedelem, a bírósági ügyszám2. számú ügy hivatalos eljárásban elkövetett bántalmazás, a BH.2016.206.számú ügy pedig egy családjogi témájú polgári ügy, ahogyan arra a fellebbviteli főügyészség átirata is rámutatott.

[55] A Btk. 80. § (1) bekezdése szerint a büntetést a törvényben meghatározott keretek között, céljának szem előtt tartásával úgy kell kiszabni, hogy az igazodjon a bűncselekmény tárgyi súlyához, a bűnösség fokához, az elkövető társadalomra veszélyességéhez, valamint az egyéb enyhítő és súlyosító körülményekhez.

[56] A befolyás vásárlásának büntette miatt 3 évig terjedő szabadságvesztés szabható ki, a bűnhalmazatra figyelemmel [Btk. 81. § (1), (2) és (3) bekezdései] azonban 4 év 6 hónap szabadságvesztés a kiszabható büntetés maximuma. A büntetés középértéke 2 év 4 hónap 15 nap. [Btk. 36. §, 80. § (2) és (3) bekezdés] Míg a befolyással üzerkedés elkövetője 1 évtől 5 évig terjedő szabadságvesztéssel büntethető, a halmazati szabályokra figyelemmel a kiszabható büntetés maximuma 7 év 6 hónap, a büntetés középértéke 4 év 3 hónap.

[57] A törvényszék a büntetés kiszabása körében irányadó bűnösségi körülményeket túlnyomórészt feltárta és kellő nyomatékkal értékelte, az enyhítő körülmények annyiban szorulnak pontosításra, hogy a II. r. vádlott már három gyermek eltartásáról köteles gondoskodni, és mindkét vádlott tekintetében enyhít az időmúlás. A minősítést érintő

módosításra figyelemmel a folytatólagos elkövetés helyett a cselekmények többszörös halmazata tekinthető súlyosító körülménynek. A II. r. vádlott védőjének hivatkozásával szemben a főiskolai végzettség önmagában nem enyhít, az elkövető tartósan és kiemelkedően végzett munkája, vagy a köz javára ellenszolgáltatás nélkül végzett tevékenység vagy szolgáltatás lehetne enyhítő körülmény. (56/2007. BK vélemény)

[58] Az ítéltábla nem látott okot sem a vádlottakkal szemben kiszabott büntetések súlyosítására, sem enyhítésére, mivel úgy ítélte meg, hogy a törvényszék által alkalmazott szabadságvesztés büntetések igazodnak a bűncselekmények tárgyi súlyához, a vádlottak társadalomra veszélyességéhez és a feltárt bűnösségi körülményekhez, továbbá alkalmasak a büntetési célok (egyéni és általános bűnmegelőzés) elérésére.

[59] Az I. r. vádlott esetében tekintetbe kellett venni, hogy vele szemben a Btk. 17. § (2) bekezdése alapján a büntetés korlátlan enyhítésének van helye. Beszámítási képességének enyhe fokú korlátozottságára és megromlott egészségi állapotára figyelemmel sem a szabadságvesztés büntetés tartamának súlyosítása, sem a felfüggesztés mellőzése nem volt indokolt. A bűncselekmények jellegére, halmazatára, valamint a büntetőeljárás hatálya alatti elkövetésre tekintettel azonban az ítéltábla enyhítésre sem látott lehetőséget.

[60] A II. r. vádlott többszörösen büntetett előéletű, a cselekmény elkövetésekor több büntetőeljárás volt ellene folyamatban, emellett felfüggesztett szabadságvesztés hatálya alatt is állt, így esetében nem lehetett eltekinteni a szabadságvesztés büntetés alkalmazásától. A II. r. vádlott védője által indítványozott elzárás büntetés a II. r. vádlott esetében nem alkalmas a büntetési célok eléréséhez, hiszen a II. r. vádlottat a korábbi büntetései (végrehajtandó szabadságvesztés, felfüggesztett szabadságvesztés, pénzbüntetés) nem tartották vissza a további bűnelkövetéstől. Az enyhítő körülményekre, köztük a büntetési tétel felső határát elérő időmúlásra is figyelemmel az ítéltábla azonban az ő esetében sem látta indokoltnak a súlyosítást.

[61] A II. r. vádlott védőjének a belső arányosságra tett hivatkozásával kapcsolatban az ítéltábla megjegyzi, hogy az elsőfokú bíróság a büntetés kiszabásánál figyelemmel volt a belső arányosságra, jelen ügyben azonban arra is tekintettel kellett lenni, hogy az I. r. vádlott vonatkozásában a büntetés korlátlan enyhítésének volt helye, míg a II. r. vádlott esetében nem volt lehetőség a szabadságvesztés büntetés végrehajtásának felfüggesztésére.

[62] A törvényszék a szabadságvesztés büntetés végrehajtási fokozatáról, a II. r. vádlott tekintetében a közügyektől eltiltásról, az I. r. vádlottat érintően a büntetés felfüggesztéséről, valamint mindkét vádlott tekintetében a feltételes szabadságra bocsáthatóság legkorábbi időpontjáról törvényesen rendelkezett.

[63] A Btk. 74. § (1) bekezdés f) pontja alapján vagyoneklobzást kell elrendelni arra a vagyoni tárgyra, amely az adott vagy ígért vagyoni előny tárgya volt. A vagyoneklobzás lényege a bűncselekmény elkövetéséből származó javak elvonása, azaz a bűncselekmény elkövetése előtti vagyoni helyzet visszaállítása. A jelen ügy tárgyát képező korrupciós bűncselekmények megvalósulása szempontjából nem volt jelentősége, hogy az I. r. vádlott a II. r. vádlottat érintő büntetőügyek pozitív befolyásolásán túl más ügyek kapcsán is intézkedést ígért, a vagyoneklobzás alkalmazása szempontjából azonban relevanciával bírt. Jelen esetben ugyanis

a korábban kifejtettek szerint nem volt meghatározható a büntetőeljárások befolyásolásának pontos ellenértéke. Az ítéltábla osztotta ugyanis azon védői álláspontot, hogy a vádlottak több ponton is kapcsolódtak egymáshoz, és a hangfelvételen elhangzottakon túl a drónügy kapcsán – annak BM általi támogatása esetén - felmerült a közös munka lehetősége is. Az I. r. vádlott tartozását érintően az eljárás adataiból megállapítható, hogy a pénz átadására nem egyösszegben került sor, hanem a II. r. vádlott hosszabb időszakon keresztül közvetlenül és közvetve is juttatott pénzt az I. r. vádlottnak, így nem volt megállapítható, hogy ezek a pénzösszegek az adott esetben konkrétan melyik ügy „olajozását” segítették, csak az, hogy a beszélgetésben érintett „ügycsomag” intézéséért cserébe a II. r. vádlott is többféle segítséget ígért, ill. teljesített. Mivel nem lehetett megállapítani, hogy a tényállásban írt bűncselekmények elkövetése következtében az I. r. vádlott pontosan milyen összeggel gazdagodott, vagyonelkobzásnak nem volt helye, így annak alkalmazását az ítéltábla mellőzte.

[64] A törvényszék megalapozottan jutott arra a megállapításra, hogy a fogvatartásban lévő vádlottakkal szemben – megfelelő jövedelem, vagyon hiányában - pénzbüntetés alkalmazására nincs lehetőség. A fogvatartásban lévő terheltek a másodfokú nyilvános ülésen sem számoltak be olyan megtakarításról, vagyonról, amely a pénzbüntetés kiszabását indokoltá tenné.

[65] A törvényszék az eljárás folyamán felmerült bűnügyi költség teljes összegét helyesen állapította meg, annak I. és II. r. vádlottat terhelő részét az ítéltábla a költségjegyzék adatai alapján pontosította.

[66] Mindezekre figyelemmel az ítéltábla – a Be. 598. § (2) bekezdése szerint tanácsulésen – a fellebbezésekkel támadott elsőfokú ítéletet a Be. 606. § (1) és (2) bekezdése alapján a rendelkező részben foglaltak szerint megváltoztatta, egyebekben a Be. 605. § (1) bekezdése alkalmazásával helybenhagyta.

[67] A másodfokú eljárásban a kirendelt védőknek a nyilvános ülésen való jelenlétével kapcsolatban felmerült bűnügyi költség viseléséről hozott rendelkezés a Be. 145. § (1) bekezdés a) pontján, a Be. 574. § (1) bekezdésén és a Be. 613. § (1) bekezdés alapul.

[68] Az ítéltábla határozata ellen a Be. 615. § (1) és (2) bekezdései alapján fellebbezésnek van helye, melyet az ügyész a kézbesítéstől számított nyolc napon belül jelenthet be.

Budapest, 2023. március 30.

Dr. Hrabovszki Zoltán s.k. a tanács elnöke, Dr. Zsótér Zsuzsanna s.k. előadó bíró, Dr. Németh Nándor s.k. bíró